

УДК 334.75

О. І. МАСЛАК, Н. М. ШМАТЬКО, М. В. МАСЛАК**АНАЛІЗ ВАРТІСНОГО ОЦІНЮВАННЯ ТРАНСФЕРУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Проведено дослідження та критичний аналіз існуючої на сьогодні практики вартісного оцінювання інтелектуально-інноваційних технологій, запропоновано авторський інтегральний стандартно-індексний підхід до визначення вартості технологічних продуктів промислового призначення, зміст якого зводиться до аналітичних та методичних положень, а також форми компенсаційного фінансування трансфертних операцій; проаналізовано набір методів визначення вартості технології, які традиційно поєднують у три основних підходи з можливістю здійснення їх комбінацій, також визначено, що методичні підходи до вартісної оцінки інтелектуально-інноваційних технологій має значну кількість різновидів, тому нами запропоновано сучасні методи оцінювання вартості об'єкта трансферу технологій. Авторами визначено, що ураховуючи характер і силу впливу ризиків на процес успішного впровадження технології у господарську діяльність підприємства-реципієнта, встановлюється коригуючий коефіцієнт за критерієм «ризикованість успішного освоєння технології».

Ключові слова: трансфер технологій, інноваційні технології, вартісне оцінювання, інтелектуально-інноваційні технології, підприємство-реципієнт.

О. И. МАСЛАК, Н. М. ШМАТЬКО, М. В. МАСЛАК**АНАЛИЗ СТОИМОСТНОЙ ОЦЕНКИ ТРАНСФЕРА ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНО-ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ПРЕДПРИЯТИИ**

Проведено исследование и критический анализ существующей на сегодня практики стоимостного оценивания интеллектуально-инновационных технологий, предложен авторский интегральный стандартно-индексный подход к определению стоимости технологических продуктов промышленного назначения, содержание которого сводится к аналитическим и методическим положениям, а также формы компенсационного финансирования трансфертных операций; проанализированы набор методов определения стоимости технологии, которые традиционно объединяют в три основных подхода с возможностью осуществления их комбинаций, также определено, что методические подходы к стоимостной оценке интеллектуально-инновационных технологий имеет значительное количество разновидностей, поэтому нами предложено современные методы оценки стоимости объекта трансфера технологий. Авторами установлено, что учитывая характер и силу влияния рисков на процесс успешного внедрения технологии в хозяйственную деятельность предприятия-реципиента, устанавливается корректирующий коэффициент по критерию «рискованность успешного освоения технологии».

Ключевые слова: трансфер технологий, инновационные технологии, стоимостное оценивание, интеллектуально-инновационные технологии, предприятие-получатель.

O. MASLAK, N. SHMATKO, M. MASLAK**ANALYSIS OF VALUE ESTIMATION OF THE TRANSFER OF INTELLECTUAL-INNOVATIVE TECHNOLOGIES AT ENTERPRISE**

A study and a critical analysis of the current practice of valuation of intellectual-innovative technologies has been carried out, an author's integrated standard-index approach to determining the cost of industrial technology products is proposed, the content of which is reduced to analytical and methodological provisions, as well as forms of compensation financing for transfer operations; a set of methods for determining the cost of technology, which are traditionally combined into three basic approaches with the possibility of implementing their combinations, is also analyzed, it is also determined that methodological approaches to the valuation of intellectual-innovative technologies have a significant number of varieties, therefore, we proposed modern methods for estimating the cost of the technology transfer facility. The authors found that taking into account the nature and power of the impact of risks on the process of successful introduction of technology into the economic activity of the recipient enterprise, a correction coefficient is established according to the criterion "the riskiness of successful development of technology".

Key words: technology transfer, innovative technologies, cost estimation, intellectual-innovative technologies, enterprise-recipient.

Вступ. Важливим етапом процесу трансферу технологій є оцінювання їх економічної та соціальної ефективності, формування ціни та визначення механізму оплати за право володіння та використання технологією. При цьому варто враховувати спосіб трансферу (комерціалізації) технології: практичне використання у власному виробництві (структурними підрозділами, дочірніми підприємствами, учасниками кластеру або інтрапренерами чи антрипренерами); внесення прав на технологію як на об'єкт права інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства; передача або продаж виключних прав власності на технологію або її структурні елементи. Згідно нашої мети, яку поставлено в цьому дослідженні, перші два варіанти трансфертного процесу якраз і відносяться до внутрішньофірмового трансферу технологій.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Кожен із зазначених способів характеризується рядом переваг і недоліків.

Так, практичне використання технології у власному виробництві забезпечує монопольне право на отримання економічної вигоди, однак потребує від споживача технології (виробника продукції з її застосуванням) значних капіталовкладень на її освоєння та сучасного обладнання і відповідно підготовленого персоналу для її використання. У той же час підприємство втрачає альтернативні прибутки у вигляді винагороди від потенційних реципієнтів. Внесення прав на об'єкт інтелектуальної власності до статутного капіталу господарюючого суб'єкта створює додаткові можливості щодо створення афілійованих підприємств без відволікання коштів, надає змогу «капіталізувати» технологію за рахунок амортизаційних відрахувань. В результаті передачі або продажу прав на використання інтелектуальної технології підприємство-креатор (розробник технологічного продукту) отримує винагороду від реципієнтів, маючи при цьому можливість залишити за собою право на освоєння даної технології і у власному виробництві. Однак, при використанні такого способу

© О.І. Маслак, Н. М. Шматько, М.В. Маслак, 2018

передачі виникають загрози того, що конкуренти отримають додаткові конкурентні переваги на цільовому ринку завдяки впровадженню технології та, відповідно, отримають можливість завоювати лідируючі позиції на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Основними видами платежів за передачу технології є роялті, паушальний та комбінований платежі [1; 3].

Конкретний вид платежів, на нашу думку, багато в чому залежить від того, кому ці платежі призначені. Якщо мова йде про внутрішньофірмовий вид трансферу технологій, то в цьому випадку платежі (витрати) розподіляються між структурними підрозділами підприємства і являються структурними елементами собівартості продукції. Сума цих витрат визначається в переважній більшості випадків за витратним підходом і, як правило, не включає в себе комерційні переваги технології, її майбутню віддачу та ефективність практичного використання. Така практика на промислових підприємствах є традиційною і, на наш погляд, не в повній мірі відтворює прогресивність технологічного продукту, не стимулює розробників на творче натхнення, перетворює їх працю на звичайну рутину.

Аналіз, проведений Г. Крижним, показує, що створення комбінованих (комплексних) методів врахування всіх чинників при вартісній оцінці технологічних продуктів може дати значний економічний ефект при їх комерціалізації [4, с. 289-291].

Вказані нами методи вартісної оцінки [10,11] технологій є в основному традиційними і зазвичай використовуються при проведенні трансфертних операцій на промислових підприємствах. Використання альтернативних, комбінованих підходів щодо оцінювання технології є найбільш виправданим, адже створює можливості багатоаспектного врахування корисності та унікальності об'єкта.

Результати проведеного дослідження та критичний аналіз існуючої на сьогодні практики вартісного оцінювання інтелектуально-інноваційних технологій [2; 5; 7; 12] дозволяє запропонувати авторський інтегральний стандартно-індексний підхід до визначення вартості технологічних продуктів промислового призначення, зміст якого зводиться до наступних аналітичних та методичних положень (формула 1).

Викладення основного матеріалу дослідження. В певній мірі недолік вирішується при формуванні внутрішньофірмових трансфертних операцій на засадах інтрапідприємства. В цьому випадку вартісні характеристики технологічного продукту оцінюються з точки зору не тільки минулих витрат, а і з точки зору прогресивності (інноваційності, конкурентності) технології, її індивідуальності (ексклюзивності використання), ризиків успішного освоєння та практичного використання. Інтрапідприємець в цьому випадку виступає вже як зовнішній споживач, хоча мета його дій пов'язана з даним підприємством, його виробничими можливостями та ринковими можливостями (рис. 1).

Попереднім етапом визначення ціни технології є її вартісна оцінка як унікального та корисного товару. З

цього приводу слід відзначити, що процедура вартісної оцінки технології, не дивлячись на відносну простоту постановки задачі, є досить складною, багатофакторною і важливою задачею в процесі ефективного трансферу технологій.

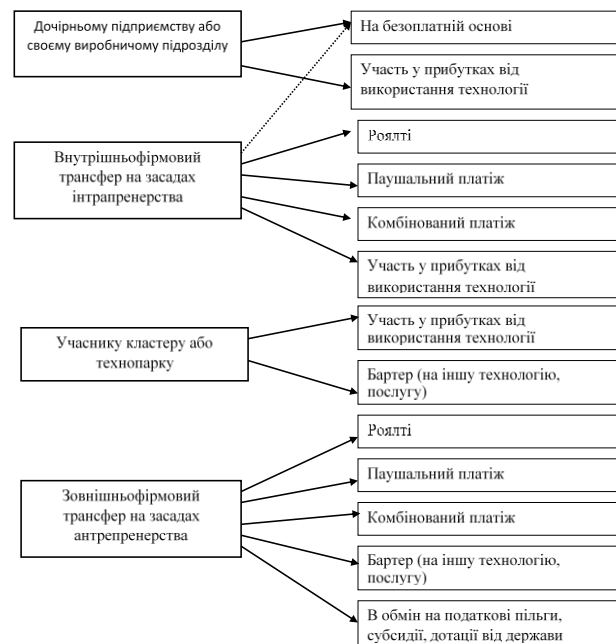

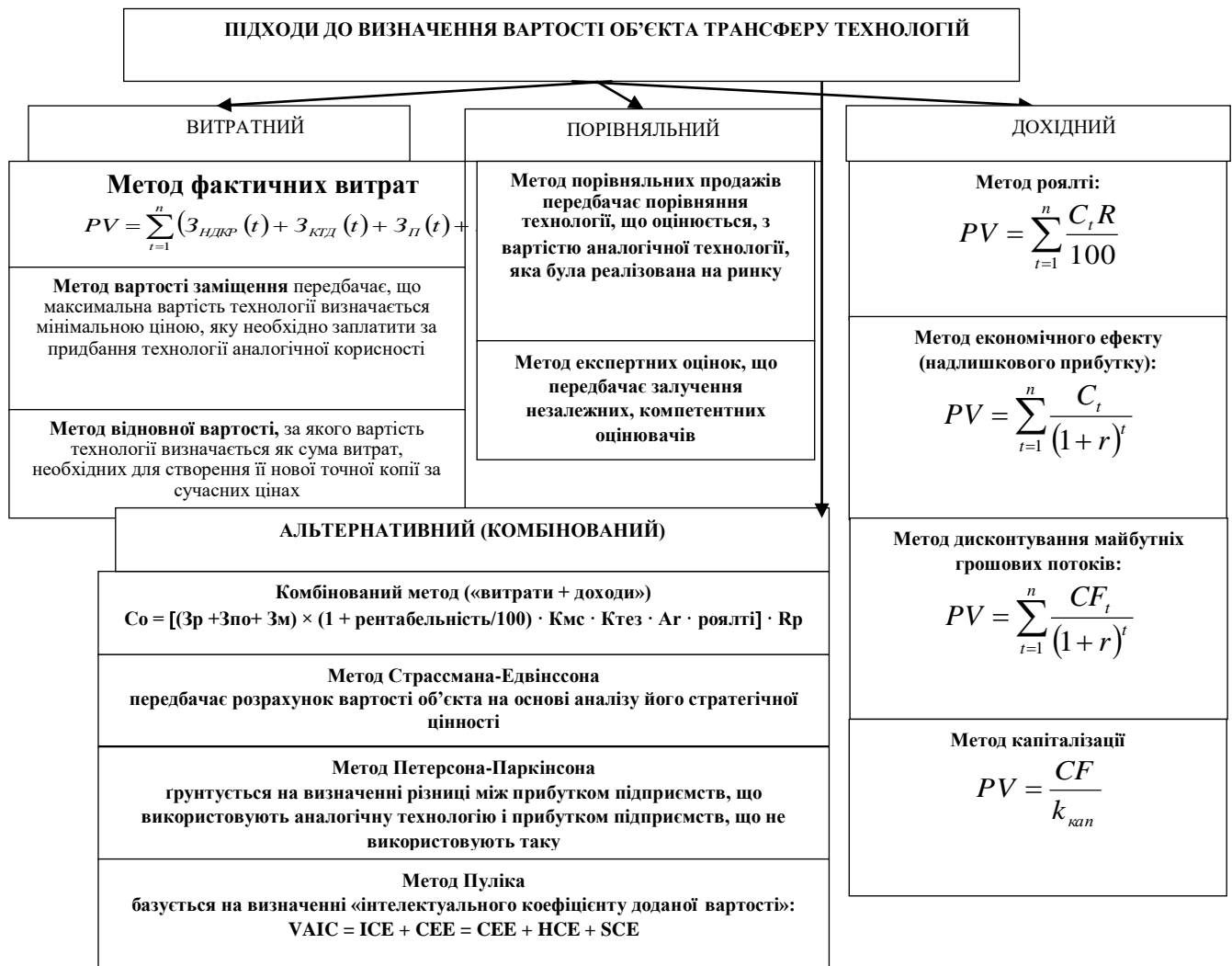
Рисунок 1 – Форми компенсаційного фінансування трансфертних операцій

На сьогоднішній день існує достатньо широкий набір методів визначення вартості технології, які традиційно поєднують у три основних підходи з можливістю здійснення їх комбінацій [6; 8; 9]:

- витратний, що передбачає оцінювання загальної сукупності витрат на розробку та впровадження технології;
- дохідний – базується на визначенні вартості об'єкта як сукупності потенційних економічних вигод від його використання;
- порівняльний (ринковий) – ґрунтується на зіставленні якісних характеристик технології з аналогічними, які вже в даний час є відомими на ринку і є статистичні дані їх вартісних характеристик;
- комбінований (системний) підхід до визначення вартості технології інтегрує в собі три основних підходи (витратний, дохідний і ринковий), в кожному з яких використовується уніфікований набір оцінних принципів.

З урахуванням різноманіття специфічних характеристик об'єктів науково-технічної діяльності, областей та умов їх використання на практиці доцільно проводити розрахунок вартості інтелектуальних технологій за декількома методиками на основі інтеграційного узагальнення показників комерційної привабливості інтелектуальних технологій та їх впровадження.

Кожний з розглянутих вище методичних підходів до вартісної оцінки інтелектуально-інноваційних технологій має значну кількість різновидів, основні з яких стосовно до внутрішньофірмового трансферу технологій представлено нами на рис. 2.

де t – номер року; n – розрахунковий період, роки; C_t – грошовий потік в t -му періоді; r – ставка дисконту; R – ставка роялті, %; CF_t – грошовий потік у періоді t ; $3_{\text{НДКР}}(t)$ – затрати на НДКР в році t ; $3_{\text{КТД}}(t)$ – витрати на проектування і технологічну документацію в році t ; $3_{\text{П}}(t)$ – витрати на реєстрацію і патентний захист в році t ; $3_{\text{ДВ}}(t)$ – акумульовані додаткові виплати (наприклад, за трудовими контрактами з винахідниками, які передали права за своїми патентами організації-наймачу) у році t ; C_o – собівартість об'єкта; 3_p – приведені витрати на розробку; $3_{\text{по}}$ – приведені витрати на правову охорону; 3_m – приведені витрати на маркетинг; $K_{\text{мс}}$ – коефіцієнт морального старіння; $K_{\text{тез}}$ – коефіцієнт техніко-економічної значущості; A_r – приведена величина у виручці від реалізації продукції, виробленої за допомогою технології в рамках прогнозного періоду; R_p – коефіцієнт розподілу ймовірності від рівня впровадження технології; $ICE = HCE + SCE$ – продуктивний коефіцієнт інтелектуального капіталу; $CEE = VA / CE$ – головний продуктивний коефіцієнт; $HCE = VA / hC$ – людський ресурс; CE – балансова вартість активів; hC – повна зарплата в компанії; $SCE = (VA - hC) / VA$ – структурний ресурс для структурного капіталу; $SC = VA - hC$; $VA = \text{OUT} - \text{IN}$, OUT – сума повних продажів, IN – вартість купівель в матеріалах, компонентах, обслуговуванні [71; 82; 127]

Рисунок 2 – Сучасні методи оцінювання вартості об'єкта трансферу технологій

$$B_{\text{ст-інд}}^{\text{інтегр}} = (B_d + B_{\text{ПК}} + B_{\text{ДЗ}} + B_{\text{ОД}}) \cdot \sqrt[n]{I_c \cdot I_p \cdot I_{\text{ін}} \cdot (1+d)^m} \quad (1)$$

де $B_{\text{ст-інд}}^{\text{інтегр}}$ – вартісна оцінка технологічного продукту, визначена за інтегрально стандартно-індексним підходом; B_d – витрати на дослідження, що пов'язані з підготовчими етапами до розробки; $B_{\text{ПК}}$ – витрати на проектування і конструювання технології (у розрізі статей: матеріали, витрати на оплату праці і т.д.); $B_{\text{ДЗ}}$ –

витрати на виробництво дослідних зразків; $B_{\text{ОД}}$ – витрати на оформлення охоронних документів на об'єкт; I_c – коригуючий коефіцієнт за критерієм «Інноваційна сила технології»; I_p – коригуючий коефіцієнт за критерієм «Ризикованість успішного освоєння технології»; $I_{\text{ін}}$ – коригуючий коефіцієнт за критерієм «Індивідуальність технології, що передається»; d – прогнозний рівень дохідності (прогнозна рентабельність використання технології); m – прогнозний період, протягом якого очікується отримання економічних вигод від

використання нової технології; n – кількість часткових коригуючих коефіцієнтів.

На наш погляд, вартість технології необхідно визначати, враховуючи, в першу чергу, сукупність витрат на її розробку, адже сформована в майбутньому ціна повинна, як мінімум, повністю їх покривати. Тому спочатку з використанням стандартних методичних підходів визначається базова вартість технологічного продукту – $(B_d + B_{гнк} + B_{дз} + B_{од})$. Потім ця величина корегується з використанням низки індексів, які враховують надзвичайно широкий спектр додаткових ринкових, економічних та технічних переваг технології, починаючи з конкурентної сили технологічного продукту і закінчуючи рівнем рентабельності її практичного використання.

Об'єктивність та достовірність процесу визначення вартості технологічного продукту передбачає врахування її конкурентної сили, інноваційності. На нашу думку, вирішення цієї задачі охоплює систему показників рівня технологічної значимості, складності впровадження, індивідуальності технології та потенційного рівня її дохідності. Все це і враховує коригуючий коефіцієнт «Інноваційна сила технології».

Для визначення розрахункового значення цього коефіцієнта, в першу чергу, необхідно визначити рівень технологічної значимості об'єкта за критерієм «інноваційна сила». Пропозиції автора щодо встановлення цих значень представлено в табл. 1.

Таблиця 1 – Критерій «Інноваційна сила технології»

Рівень інноваційності технології, що передається	Характеристика	Коефіцієнт
Високий	Технологія як результат інтелектуальної творчості характеризується високим винахідницьким рівнем та є «наукоємною», її освоєння надасть суб'єкту господарювання можливість вийти на новий організаційно-технічний рівень виробництва	1,5–1,7
Середній	Технологія характеризується певною науковою та технічною новизною, її використання надає можливість підвищувати рівень автоматизації та прогресивності виробництва, однак в рамках фактичного організаційно-технічного рівня	1,2–1,5
Низький	Технологія є достатньо корисною, однак рівень її інноваційності є низьким, вона є вдосконаленням або оптимізацією існуючих загальноновизначених технологічних стандартів	1,1–1,2

Так, якщо технологія є унікальною, такою, що надає можливість організувати виробництво нового товару або послуги, вийти на новий організаційно-технічний рівень, то, відповідно, ціна повинна бути суттєво збільшена. Таке коригування являтиме собою винагороду за

додаткові можливості від освоєння «наукоємної» технології.

Технології з середнім рівнем інноваційної сили є прогресивними, однак мають відносні переваги (сучасні маловідходні, безвідходні, ресурсозберігаючі, безпечні, екологічно чисті технології). Тобто рівень їх корисності та унікальності буде різним для різних реципієнтів, що також повинно бути враховано в механізмі ціноутворення на такий об'єкт інтелектуальної власності.

Технології з низьким рівнем інноваційної сили, традиційні технології, відображають середній рівень виробництва, досягнутий більшістю виробників продукції в даній галузі, що обумовлює невисокий рівень коригуючого коефіцієнту за цим критерієм.

Наступним етапом коригування ціни на технологію є визначення рівня ризикованості успішного її освоєння. Так, якщо існує висока ймовірність того, що об'єкт інтелектуальної власності не буде успішно комерціалізованим, то коригувальний коефіцієнт бути нижчим. Більш того, якщо ризик впровадження та ефективного використання технологічного продукту досить високий, то в цьому випадку ми рекомендуємо встановлювати його значення на рівні менше одиниці (табл. 2).

Таблиця 2 – Критерій «Ризикованість успішного освоєння технології»

Рівень інноваційності технології, що передається	Характеристика	Коефіцієнт
Висока	Існує висока ймовірність того, що в процесі практичного освоєння технології виникнуть складності виробничого, організаційного та технічного характеру	0,8–1,0
Середня	Невисокий рівень виникнення проблем у процесі впровадження технології в організаційні та виробничі процеси	1,0–1,2
Низька	Наявність дуже низьких загроз успішному промислому впровадженню технології	1,2–1,4

Висновки. За функціональним спрямуванням ризики освоєння нових технологій класифікують таким чином:

1. Технологічні ризики – ймовірність швидкого морального старіння, особливо при використанні технологій у тих галузях господарювання, в яких удосконалення відбувається достатньо швидкими темпами, альтернативні технології можуть виявитися більш ефективними.

2. Виробничі ризики – наслідком освоєння нової технології є короткочасне порушення функціонування виробництва, виникнення необхідності перепідготовки кадрів, формування непередбачених потреб в альтернативних видах ресурсів.

3. Організаційні ризики – загрози, що виникають унаслідок деякої неготовності до швидкої адаптації організаційно-управлінських процесів на підприємстві

відповідно до змін, що виникли у зв'язку з освоєнням нової технології.

Таким чином, урахувавши характер і силу впливу перерахованих ризиків на процес успішного впровадження технології у господарську діяльність підприємства-реципієнта, встановлюється коригуючий коефіцієнт за критерієм «ризикованість успішного освоєння технології».

Список літератури.

1. Маслак О.І. Диверсифікація інноваційного розвитку промисловості в контексті перспективної інвестиційної політики / О.І. Маслак // Інвестиції: практика та досвід. Науково-практичний журнал. - 2010. - №4 (лютий). - С. 13-16.
2. Шматко Н.М. Формування механізму стратегічного управління потенціалом підприємства / Н.М. Шматко, М.С. Пантелєєв // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2013. - №41. - С. 209-215.
3. Кучинський В.А. Підвищення ефективності інноваційної діяльності на основі удосконалення підходу до оцінки та відбору інноваційних проектів / В.А. Кучинський, Н.А. Коробка // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - Харків: НТУ «ХПІ», - 2011. - №7. - С. 112-117.
4. Крижний Г.К. Стратегічний технологічний менеджмент: навч. посібник для студ. техн. і екон. Спец. / Г.К. Крижний. - Харків: Нац. Техн. Ун-т «Харк. Пол. Ін-т», 2003. - 447 с.
5. Шматко Н.М. Організація планування структурних змін у процесі розвитку промислового підприємства / Н.М. Шматко // Управління розвитком : зб. наук. робіт. - Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. - №4 (186). - С. 138 – 143.
6. Маслак О.І. Особливості оцінювання фінансового потенціалу промислового підприємства / О.І. Маслак // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. - Кременчук, 2012. - Вип. 6 / 2012 (77). - С. 124-130.
7. Маслак М. В. Фактори розвитку трансферу технологій машинобудівного підприємства / О. І. Маслак, М. В. Маслак, О. О. Безручко // Актуальні проблеми економіки. - Київ : ВНЗ «Національна академія управління», 2016. - № 5. - С. 171–181.
8. Пантелєєва І.В. Сучасний стан економічного розвитку мікроГЕС у світі / І.В. Пантелєєва, Н.М. Шматко // Вісник Нац. Техн. Ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. Сер.: Економічні науки. - Харків: НТУ «ХПІ», 2016. - №47(1219). - С. 101-104.
9. Маслак М. В. Стандартно-індексний підхід до визначення вартості інтелектуально-інноваційних технологій / М. В. Маслак // Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. - Кременчук : КрНУ, 2016. - Вип. 6/2016(98). - Частина 2. - С. 5-6.
10. Кучинський В. А. Управління інноваційним потенціалом підприємства / В. А. Кучинський, А. Д. Гайдукова // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. - Харків: НТУ «ХПІ», - 2015. - № 60 (1169). - С. 17-22.
11. Maslak M. Intellectual capital as a factor of economic development of Ukraine / O.Maslak, N. Grishko, O. Hlazinova, M. Maslak // Journal of Turība University «Acta Prosperitatis». - Turība (Latvia), 2016. - № 7. - P. 104–118.

12. Пантелєєв М. С. Види і функції міжнародних економічних відносин та міжнародного підприємництва / М. С. Пантелєєв // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки) : зб. наук. пр. - Харків : НТУ «ХПІ», 2018. - № 15 (1291). - С. 84-88.

References (transliterated):

1. Maslak O.I. Diversyfikatsiya innovatsiynoho rozvytku promyslovosti v konteksti perspektivnoyi investytsiynoyi polityky / O.I. Maslak // Investytsiyi: praktyka ta dosvid. Naukovo-praktychnyy zhurnal. - 2010. - No 4 (lyuty). - Pp. 13-16.
2. Shmat'ko N.M. Formuvannya mekhanizmu stratehichnoho upravlinnya potentsialom pidpryyemstva / N.M. Shmat'ko, M.S. Pantelyeyev // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. - 2013. - No 41. - Pp. 209-215.
3. Kuchyn's'kyi V.A. Pidvyshchennya efektyvnosti innovatsiynoyi diyal'nosti na osnovi udoskonalennya pidkhodu do otsinky ta vidboru innovatsiynyykh proektiv / V.A. Kuchyn's'kyi, N.A. Korobka // Visnyk Nats. tekhn. un-tu «KHPI»: zb. nauk. pr. Temat. vyp. : Tekhnichnyy prohres ta efektyvnist' vyrobnystva. - Kharkiv : NTU «KHPI», - 2011. - No 7. - Pp. 112-117.
4. Kryzhnyy H.K. Stratehichnyy tekhnolohichnyy menedzhment: navch. posibnyk dlya stud. tekhn. i ekon. Spets. / H.K. Kryzhnyy. - Kharkiv: Nats. Tekhn. Un-t «Khark. Pol. In-t», 2003. - 447 p.
5. Shmat'ko N.M. Orhanizatsiya planuvannya strukturykh zmin u protsesi rozvytku promyslovoho pidpryyemstva / N.M. Shmat'ko // Upravlinnya rozvytkom : zb. nauk. robit. - KH. : Vyd. KHNEU im. S. Kuznetsya, 2016. - No 4 (186). - Pp. 138 – 143.
6. Maslak O.I. Osoblyvosti otsynuvannya finansovoho potentsialu promyslovoho pidpryyemstva / O.I. Maslak // Visnyk Kremenchuts'koho natsional'noho universytetu imeni Mykhayla Ostrohrads'koho. - Kremenchuk, 2012. - Issue. 6 / 2012 (77). - Pp. 124-130.
7. Maslak M.V. Faktory rozvytku transferu tekhnolohiy mashynobudivnoho pidpryyemstva / O. I. Maslak, M. V. Maslak, O. O. Bezruchko // Aktual'ni problemy ekonomiky. - Kyiv : VNZ «Natsional'na akademiya upravlinnya», 2016. - No 5. - Pp. 171–181.
8. Pantelyeyeva I.V. Suchasnyy stan ekonomichnoho rozvytku mikroGES u sviiti / I.V. Pantelyeyeva, N.M. Shmat'ko // Visnyk Nats. Tekhn. Un-tu «KHPI»: zb. Nauk. Pr. Ser.: Ekonomichni nauky. - Kharkiv: NTU «KHPI», 2016. - No 47(1219). - Pp. 101-104.
9. Maslak M. V. Standartno-indeksnyy pidkhid do vyznachennya vartosti intelektual'no-innovatsiynyykh tekhnolohiy / M. V. Maslak // Visnyk Kremenchuts'koho natsional'noho universytetu imeni Mykhayla Ostrohrads'koho. - Kremenchuk : KrNU, 2016. - Issue 6/2016(98). - Chastyna 2. - Pp. 5-6.
10. Kuchyn's'kyi V. A. Upravlinnya innovatsiynym potentsialom pidpryyemstva / V. A. Kuchyn's'kyi, A. D. Haydukova // Visnyk Nats. tekhn. un-tu «KHPI»: zb. nauk. pr. Temat. vyp. : Tekhnichnyy prohres ta efektyvnist' vyrobnystva. - Kharkiv : NTU «KHPI», - 2015. - No 60 (1169). - Pp. 17-22.
11. Maslak M. Intellectual capital as a factor of economic development of Ukraine/ O.Maslak, N. Grishko, O. Hlazinova, M. Maslak // Journal of Turība University «Acta Prosperitatis». - Turība (Latvia), 2016. - No 7. - Pp. 104–118.
12. Pantelyeyev M. S. Vydy i funktsiyi mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn ta mizhnarodnoho pidpryyemstva / M.S. Pantelyeyev // Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu "Kharkivs'kyi politekhnichnyy instytut" (ekonomichni nauky) : zb. nauk. pr. - Kharkiv : NTU "KHPI", 2018. - No 15 (1291). - Pp. 84-88.

Надійшло (received) 08.06.2018

Відомості про авторів / Сведения об авторах / About the Authors

Маслак Ольга Іванівна (Maslak Olga) – доктор екон. наук, професор, зав. кафедри економіки Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (39600, м. Кременчук, вул. Першотравнева, 20), ORCID:0000-0001-6793-4367; e-mail: oimaslak2017@gmail.com. Контактний телефон автора: 067-532-11-94

Шматко Наталія Михайлівна (Shmatko Natalia) – канд. екон. наук, доцент кафедри організації виробництва і управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (61002, м. Харків, вул. Кирпичова, 2), ORCID:0000-0002-4909-252X; e-mail: shmatko.khpi@gmail.com. Контактний телефон автора: 066-155-39-73

Маслак Марія Володимирівна (Maslak Mariya) – канд. екон. наук, старший викладач кафедри організації виробництва і управління персоналом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (61002, м. Харків, вул. Кирпичова, 2), ORCID:0000-0002-3322-740X; e-mail: mariya.maslak2016@gmail.com. Контактний телефон автора: 067-532-38-71